

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของชุมชนชาวเขา 2 กลุ่มหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงเวลา 5 ปีที่โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.) ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เข้าไปดำเนินการจากการศึกษาวิจัยได้พบว่าชุมชนได้รับการสนับสนุนจาก ครู ศศช. ในด้านการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ในด้านสุขภาพอนามัย ชุมชนได้รับความรู้เบื้องต้นด้านการรักษาพยาบาล การเลือกบริโภคอาหาร การรักษาความสะอาด ฯลฯ ในด้านแบบแผนการดำรงชีวิต ชุมชนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตร การคัดเลือกพันธุ์พืช-พันธุ์สัตว์ และการค้าขายกับชาวพื้นราบ ในด้านการศึกษา ชาวเขาผู้ใหญ่จะมีเวลาให้กับการศึกษานอกระบบมากกว่าเด็กเนื่องจากภาระครอบครัวที่หนัก ทั้งยังมีเวลาว่างมากกว่าเด็ก แต่ในแง่ของการให้ความร่วมมือกับ ครู ศศช. จัดว่าชุมชนตอบสนองต่อการริเริ่มของครูเป็นอย่างดี ทั้งในแง่ของการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านและการสละแรงงานเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคของหมู่บ้าน อาทิเช่น สร้างถนน ซุกบ่อหรือท่อทอประปาหมู่บ้าน ฯลฯ ในอนาคตคาดว่าชุมชนจะสามารถช่วยตนเองได้ทั้งในแง่การพัฒนาหมู่บ้านและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กโดยชุมชนจะสร้างครูชาวเขาจากคนในหมู่บ้านของตนขึ้นมาทำหน้าที่แทนครู ศศช. ซึ่งจะย้ายออกไปบุกเบิกหมู่บ้านใหม่ อย่างไรก็ตามสิ่งที่หน่วยงานภายนอกจะต้องให้ความช่วยเหลือก็คืองบประมาณค่าจ้างครูชาวเขาตลอดจนวัสดุก่อสร้างสำหรับงานสาธารณูปโภคของชุมชน

Abstract

This research work is on the study of community progress concerning two tribal villages in Chiang Mai province within the period of 5 years during which the Hill Areas Education Project (HAE) was operated by the Non-Formal Education Department, Ministry of Education. In the light of this study, it is discovered that the community has been taught by the HAE teachers in improving the standard of living. As to public health, the community has been provided with elementary knowledge of nursing, nutrition and hygienic practices, etc. As regards patterns of living, the community has been informed of high technology especially mechanized agriculture, cross - breeding or flora-fauna selection as well as trade with the lowlanders. In terms of education, the tribal adults have less time for education than children owing to their occupational responsibilities. They are also less responsive than the children. That adults are more cooperative is indicative of the fact that the community has well responded to the teachers' initiative either in terms of participation by the village committees or labour sacrifices in public utilities such as road-building, well-digging, water supply-making, ect. It is expected that the community shall be able to help itself in village development and the preparation of education for children with tribal teachers from their own village. These potential teachers should replace the HAE teachers who should serve as pioneers in new villages. However, cooperation to be expected from outside organizations is in the form of budget for tribal teachers. Included are also constructional materials for public utilities.